

PROJEKTOVÁ VÝUKA

PROJEKT (Úkol komplexního charakteru)

- = **komplexní praktická úloha (problém, téma) spojená se životní realitou, kterou je nutno řešit teoretickou i praktickou činností, která vede k vytvoření adekvátního produktu.**
- **Výukové projekty** mohou mít formu integrovaných témat, praktických problémů ze životní reality nebo praktické činnosti, vedoucí žáky k vytvoření nějakého výrobku – výtvarného či slovesného produktu
- **Hlavní rysy projektu:**
 1. Projekt vychází z **potřeb** (potřeba získávat nové zkušenosti, odpovědnosti za svou činnost, ...) a **zájmů dítěte**.
 2. Projekt vychází z **konkrétní a aktuální situace**, která se neomezuje jen na prostředí školy.
 3. Projekt je **interdisciplinární**.
 4. Projekt je především **podnikem žáka**.
 5. Práce žáků v projektu přináší **konkrétní produkt**, tj. výstup, kterým se účastníci projektu prezentují.
 6. Projekt se zpravidla uskutečňuje **ve skupině** (ale může být i projekt individuální).

Typologie projektů

Hledisko třídění	Typy projektů
Navrhovatel projektu	<ul style="list-style-type: none">• žákovské (spontánní)• uměle vytvořené (navrhovatel je učitel)• kombinace předchozích typů
Účel projektu	<ul style="list-style-type: none">• projekt řeší praktický problém• projekt vede k získání určité dovednosti• projekt vede k rozvoji estetické zkušenosti
Délka projektu	<ul style="list-style-type: none">• krátkodobý (maximálně 1 den)• střednědobý (maximálně 1 týden)• dlouhodobý (více jak týden, méně jak měsíc)• mimořádně dlouhodobý (více jak měsíc)
Prostředí projektu	<ul style="list-style-type: none">• školní• domácí• kombinace obou typů• mimoškolní
Počet zúčastněných na projektu	<ul style="list-style-type: none">• individuální• kolektivní (skupinové, třídní aj.)
Způsob organizace projektu	<ul style="list-style-type: none">• jednopředmětové• víceředmětové

Projektová metoda

Projektová metoda je v pedagogické slovníku vymezena jako:

- *vyučovací metoda, kterou jsou žáci vedeni k řešení komplexních problémů a získávají zkušenosti s praktickou činností a experimentováním.*

Charakteristické znaky projektové metody:

- Je cílená, promyšlená a organizovaná
- Je intelektuální (teoretická) i ryze praktická
- Vyhovuje potřebám a zájmům žáků, ale též pedagogickému rozhodnutí učitele
- Je koncentrována kolem základní ideje, základního tématu
- Komplexně ovlivňuje žákovu osobnost
- Vyžaduje od žáka převzetí odpovědnosti za vlastní učení
- Je především „záležitostí“ dětí, pedagog vystupuje především v roli konzultanta, partnera

Projektová metoda

- Nabízí celistvé poznání, zkoumá problém z různých úhlů pohledu
- Má praktické zaměření a směřuje k upotřebení v životě
- Výsledný produkt projektu posiluje smysl učení, důležité je i zaznamenávání průběhu
- Je založen na týmové spolupráci dětí
- Propojuje život školy se životem obce, širší společnosti

Projektová metoda z výše uvedených důvodů posiluje motivaci žáků a učí mimo jiné důležitým životním **dovednostem**:

spolupracovat, diskutovat, formulovat názory, řešit problémy, tvořit, hledat informace atd.

Projektová výuka

- Projektovou výuku definujeme jako **výuku založenou na projektové metodě**
- Zrod projektové výuky se přičítá pedagogickým směrům konce 19. a začátku 20. století. Zřejmě **první** projektové vyučování se objevuje v **USA** pod vlivem psychologa a pedagoga Johna Deweye. Od 30. let 20. století se téma projektové výuky objevuje i v publikacích našich autorů.
- Do popředí projektové výuky se dostává požadavek propojovat život, učení a práci a to ve spolupráci učitelů, žáků, zainteresovaných rodičů, popř. přizvaných expertů.
- Projektová výuka je považována za **velmi efektivní** v souvislosti s naplňováním **klíčových kompetencí** vymezených v RVP, neboť při výuce pomocí této metody dochází k osvojení a upevnění nových vědomostí i dovedností a rozvoji formativních stránek osobnosti

Projektová výuka

Pozitivní vlivy projektové výuky

- Dimenze žáka:
 1. Projektová výuka umožňuje zapojení žáka **dle jeho individuálních možností**;
 2. Žák získává silnou **motivaci** k učení;
 3. Žák přebírá **zodpovědnost** za výsledek práce;
 4. Rozvíjí se **samostatnost** žáka;
 5. Žák se učí pracovat s různými informačními zdroji;
 6. Žák se učí **řešit problémy**;
 7. Žák konstruuje své poznání (konstruktivismus);
 8. Žák **využívá svých nabytých znalostí** a dovedností, získává nové;
 9. Žák získává dovednost organizační, řídicí, plánovací, hodnotící;
 10. Žák **získává globální celkový pohled** na řešený problém;
 11. Žák se učí spolupracovat;
 12. Žák rozvíjí své komunikační schopnosti;
 13. Žák se učí vzájemnému **respektu**;
 14. Žák rozvíjí svou tvořivost, aktivitu a fantazii.

Projektová výuka

- Dimenze učitele:
 1. Učitel se učí se nové roli, roli poradce;
 2. Učitel se učí vnímat dítě jako celek. Dochází ke změně v jeho myšlení o žácích;
 3. Učitel rozšiřuje svůj repertoár vyučovacích strategií;
 4. Učitel užívá nových možností hodnocení a sebehodnocení;
 5. Učitel rozšiřuje své dovednosti organizační.

Negativa, obtíže projektové výuky

- Dimenze žáka:
 1. Časová náročnost na řešení projektu;
 2. Žák není mnohdy vybaven potřebnými kompetencemi.
- Dimenze učitele:
 1. Časová náročnost na přípravu projektu;
 2. Náročnost na hodnocení.

Ukázkové zadání projektu

Projekt: Školní výlet

Délka projektu: 1. týden (STŘEDNĚDOBÝ PROJEKT)

Věková skupina: žáci 4. třídy – skupiny po pěti žácích (SKUPINOVÝ PROJEKT)

Vyučovací předměty: matematika, český jazyk, vlastivěda, přírodověda
(INTERDISCIPLINÁRNÍ PROJEKT)

Úkol: spolupodílet se na přípravě školního výletu

Výchovně vzdělávací cíle:

- Získávat informace od dospělých mimo školu
- Umět uplatnit teoretické znalosti v praxi (práce s mapou, telefonním seznamem)
- Vyhledávat potřebné informace v knihách
- Podpořit zájem o poznávání naší vlasti

Projekt: Školní výlet

Vstupní motivace:

Blíží se konec školního roku, doba, ve které učitelé připravují pro žáky školní výlety. Byla bych ráda, kdybyste mi letos s tímto úkolem pomohli. Ve vlastivědě jsme se učili o jednotlivých městech a místech naší republiky. Rozdělím vás do skupin po 5, každá skupina si zvolí město v okruhu do 90 km od Strážnice, které byste chtěli navštívit, protože je něčím zajímavé nebo významné. Každá skupina si promyslí, kam by ostatní spolužáky pozvala na výlet. Která skupina připraví nejzajímavější návrh plánu na školní výlet, ten uskutečníme.

(UMĚLE VYTVOŘENÝ PROJEKT)

Informační zdroje:

- KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, c2006, 160 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, sv. č. 100. ISBN 80-210-4142-0.
- MAŇÁK, Josef. *Alternativní metody a postupy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997, 160 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, sv. č. 100. ISBN 80-210-1549-7.
- KALHOUS, Zdeněk. *Školní didaktika*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2002, 447 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, sv. č. 100. ISBN 80-717-8253-X.
- BLAŽKOVÁ, Růžena, Květoslava MATOUŠKOVÁ a Milena VAŇUROVÁ. *Kapitoly z didaktiky matematiky: (slovní úlohy, projekty)*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 84 s. ISBN 978-802-1054-196.
- MAŇÁK, Josef a Vlastimil ŠVEC. *Výukové metody*. Vyd. 1. Brno: Paido, 2003, 219 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, sv. č. 100. ISBN 80-731-5039-5.